

Enterren al Jussà vint soldats trobats en dues fosses comunes de la Guerra Civil

A Figuerola d'Orcau i Sant Salvador de Toló

Un operari fent les tasques d'enterrament | ACN

El juny del 2017 s'exhumava la primera fossa en el marc del Pla de fosses de la Generalitat a tocar del cementiri de Figuerola d'Orcau. En total es van localitzar 17 individus de l'exèrcit franquista. Posteriorment, al turó de Gavet de la Conca se'n van recuperar tres de l'exèrcit republicà. Tots ells morts l'any 1938 durant els combats del front del Pallars durant la Guerra Civil.

Transcorreguts dos anys, aquest dimarts s'han enterrat al cementiri de Figuerola d'Orcau i Sant Salvador de Toló, respectivament. Recuperades les restes, els esquelets es van traslladar a la Universitat Autònoma de Barcelona per fer-ne l'anàlisi antropològica i l'extracció d'ADN. Els soldats, però, no han pogut ser identificats. La llei estableix que les víctimes no identificades ni reclamades han de ser enterrades als cementiris dels municipis on van ser trobats.

A la fossa de Figuerola d'Orcau, al Pallars Jussà, els arqueòlegs van trobar els 17 soldats franquistes. Són soldats entre 18 i 40 anys que devien formar part de les divisions 63, 150 i 152 de l'exèrcit rebel. Haurien mort entre l'abril i el maig de 1938, durant l'avenç franquista per la comarca.

Els cossos van ser enterrats de manera ordenada, col·locats l'un al costat de l'altre. Els veïns del poble eren coneixedors d'aquesta fossa que va estar senyalitzada durant els anys quaranta amb una xarxa de fil ferro i la presència de creus. Als anys 50 el camp ja es va llaurar i va desaparèixer qualsevol mena de senyalització. Aquests soldats van aparèixer amb la vestimenta, les botes posades i en alguns casos encara els cinturons amb la munició posat.

Al municipi de Gavet es va excavar al turó del Cingle Alt, una posició defensiva republicana durant la Guerra Civil. Els arqueòlegs hi van trobar 3 soldats de la 26 Divisió de l'exèrcit republicà. En aquest cas, els ossos no estaven enterrats, sinó que van ser localitzats a la superfície. Els tres homes haurien mort el desembre del 1938, durant l'ocupació franquista del turó després de tres dies de combats.

La directora general de Memòria Democràtica, Gemma Domènech, present a l'acte d'enterrament dels soldats de Figuerola d'Orcau ha fet una crida a les persones amb familiars desapareguts durant la Guerra Civil o la dictadura que vulguin fer-se la prova d'ADN que s'inscriguin al Cens de persones desaparegudes.

Domènech ha explicat que l'Hospital Universitari Vall d'Hebron es fa càrrec de l'estudi genètic a partir de mostres de frotis bucal. Actualment, el Cens de persones desaparegudes té gairebé 6.000 casos inscrits. D'aquests, uns 2.000 han donat una mostra genètica.